

Luontodirektiivin liitteen IV tiukasti suojellun lajin rauhoitusmääräyksistä poikkeaminen

Hakija

Väylävirasto

Asia

Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan heikentämistä koskeva luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen poikkeuslupa, Pöytyä, 636-411-6-60, 636-411-6-48 ja 636-411-6-59

Hakemus

Hakija hakee poikkeuslupaa rataturvallisuuden varmistamiseksi. Lupahakemus koskee liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, jotka sijoittuvat rataosalle 1203 liikennepaikkojen Turku-Toijala välille Pöytyän seudulle ratakilometrille 229+100.

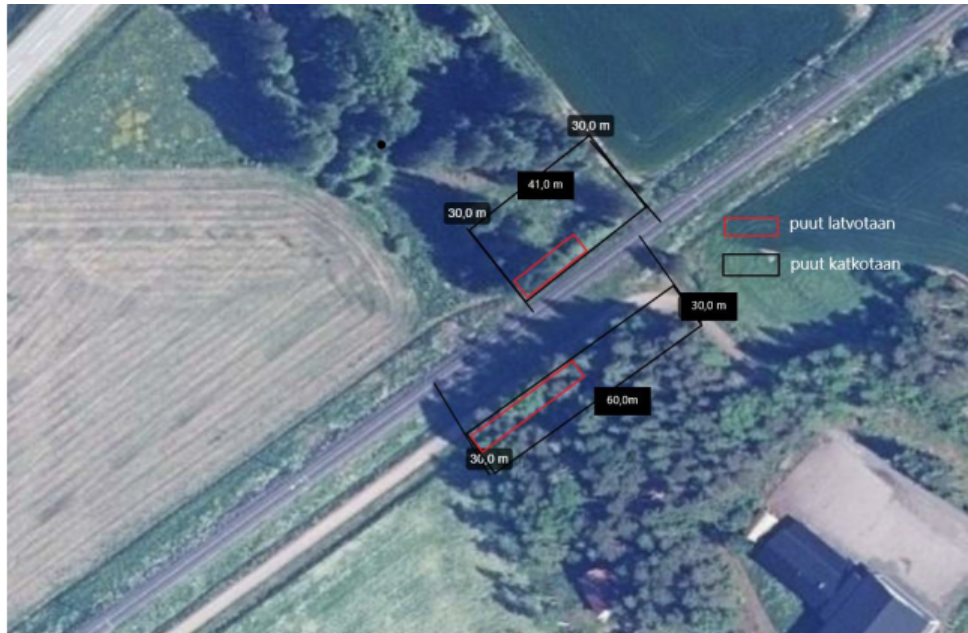
Poikkeuslupahakemuksen kohteelle tehtiin liito-oravaselvitys maaliskuussa 2025. Maastokartoituksessa tarkasteltiin liito-oravalle soveltuvia lisääntymis- ja levähdyspaikkoja sekä lajille sopivan elinympäristön esiintymistä riskipuiden poistoalueella ja noin 50 metrin etäisyydellä radasta. Hakijan mukaan radan eteläpuolella saattaa olla liito-oravan kolopuita/kolopuiksi soveltuvia puita, mutta maastokäynti kohdistui vain toimenpidealueeseen radan läheisyydessä.

Kartoituksessa havaittiin liito-oravan papanoita radan molemmin puolin haapojen ja kuusien juurelta. Radan eteläpuolella on kaksi kolohaapaa, yksi mahdollinen pesäkolo kuusessa ja toisessa kuusessa linnunpönttö. Laji.fi-palvelun mukaan alueella on aiempia havaintoja liito-oravasta: papanahavaintoja (22.2.2024) ja näköhavaintoja (26.5.2022).

Riskipuita käsitellään radan molemmin puolin radan 30 metrin suoja-alueella: eteläpuolella noin 60 metrin ja pohjoispuolella noin 41 metrin matkalla (kuva 1). Alueelta kaadetaan ainoastaan puut, jotka ovat vaarassa kaatua radalle tai sähköpylväiden päälle. Liito-oravan kannalta merkittävät puut (kolopuut, suojapuusto ja hyppypuut) latvotaan. noin 12 metrin korkeudelta. Muut riskipuut kaadetaan. Latvojen katkaisemisen jälkeen kolojen yläpuolelle jää oksistoa suojaksi, ja puuton alue radan ylitse säilyy nykyisellään noin 35 metrin levyisenä. Arvion mukaan 12 metriä korkeat puut mahdollistavat edelleen liito-oravan liidon radan yli, ja kauempana radasta säilyy korkeampaa puustoa. Radan pohjoispuolen elinympäristö on hyvin pieni metsäsaareke, josta ei ole puustoista kulkuyhteyttä laajemmille metsäalueille. Hakija arvioi, että toimenpiteet eivät merkittävästi heikennä liito-oravan kulkuyhteyksiä.

Työt tehdään liito-oravan lisääntymiskauden ulkopuolella. Säästettävät puut ja latvottavat puut merkitään ennen töiden aloitusta, ja merkinnät ja niiden edellyttämät toimenpiteet käydään läpi urakoitsijan kanssa. Valvonnasta vastaa hakijan valvoja. Poikkeuslupaa haetaan vuoden 2026 loppuun. Hakija on saanut maanomistajan luvan asentaa kolme liito-oravan pönttöä lieventämään kolopuiden katkaisusta aiheutuvia haittoja.

5.12.2025

Kuva 1. Puita latvotaan kuvan osoittamista paikoista punaiselta alueelta, joissa on havaittu liito-oravan papanoita ja kolopuita 30 metrin päästä rataa. Muut puut kaadetaan (musta alue).

Suotuisan suojelun taso

Hakijan arvion mukaan toimenpiteet eivät merkittävästi heikennä uhanalaisen liito-oravan suotuisan suojelun tasoa alueellisella tai valtakunnallisella tasolla. Puiden kaatamisen vaikutukset arvioidaan jäävän paikallisiksi.

Poikkeusluvan peruste ja muu tyydyttävä ratkaisu

Riskipuiden poistamiselle tai katkaisemiselle ei ole vaihtoehtoja ratkaisua, koska puut aiheuttavat vaaran rataturvallisuudelle. Kolopuiden, niiden suojapuuston sekä kulkuyhteyspuiden katkaiseminen siten, etteivät ne kaatuessaan ulotu radalle, on välttämätöntä rataosan turvallisuuden varmistamiseksi.

Määräykset, joita hakemus koskee

Liito-orava on luonnonsuojelulain 78 §:n 1 momentissa tarkoitettu Euroopan unionin tiukkaa suojelua edellyttävä ja luonnonsuojelulailla rauhoitettu eliölaji. Tiukasti suojeltujen eläinlajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentin mukaan kielletty.

ELY-keskus voi luonnonsuojelulain 83 § mukaan myöntää luvan poiketa em. kiellosta, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle, poikkeamiselle ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua ja poikkeus on tarpeen esimerkiksi yleistä turvallisuutta koskevasta syystä.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle luvan poiketa liito-oravan koskevasta luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentin mukaisesta kiellosta hakemuksen mukaisesti seuraavin ehdoin:

5.12.2025

- 1 Lupa on voimassa 31.12.2026 asti.
- 2 Puuston kaatoa, latvojen katkaisua tai muita liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäviä tai heikentäviä töitä ei saa tehdä liito-oravan lisääntymisaikana ja lintujen pesimäaikana 15.3.–31.7.
- 3 Lupa on voimassa rataosalla 1203 liikennepaikkojen Turku-Toijala välillä Pöytyän seudulla ratakilometrillä 229+100.
- 4 Lupa koskee 3.6.2025 päivätyssä poikkeuslupahakemuksessa ja sitä täydentävässä 11.9.2025 lisäselvityksessä esitettyjen kolopuiden, niiden suojapuuston ja kulkuyhteyspuiden latvojen katkaisemista siten, että kolopuissa säilyvät kolot ja niitä suojaava oksisto sekä liito-oravan kulkuyhteys junaradan ylitse säilyy.
- 5 Luvan mukaisia toimenpiteitä tehtäessä tämä lupa on pidettävä mukana (esim. puhelimessa) ja pyydettyäessä esitettävä.
- 6 Lupa ei oikeuta liito-oravayksilöiden tahalliseen häirintään tai tappamiseen.
- 7 Hakijan tulee asentaa liito-oravalle soveltuvia pönttöjä 3 kappaletta katkaistavien kolopuiden läheisyyteen. Pönttöjen paikat tulee olla liito-oravalle soveltuvassa sopivan suojaisessa paikassa. Pöntöt tulee viedä paikoilleen ennen poikkeusluvan mukaisen lisääntymis- ja levähdyspaikan heikentämistä.
- 8 Hakija vastaa tarvittavien lupien hakemisesta muilta viranomaisilta tai tarvittaessa yhteydenpidosta maanomistajaan
- 9 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat noudattavat tämän luvan ehtoja
- 10 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo tämän luvan noudattamista ja voi tarvittaessa tehdä maastokäyntejä
- 11 Luvan käytöstä on raportoitava Varsinais-Suomen ELY-keskukselle (1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto) 31.1.2027 mennessä. Raportti toimitetaan viraston kirjaamoon osoitteeseen (kirjaamo@lvv.fi) tämän päätöksen asianumerolla VARELY/4129/2025 varustettuna. Raportista tulee ilmetä kolopuiden latvojen katkaisun ajankohdat sekä maininnat, milloin ja minne liito-oravapöntöt sijoitettiin. Lisäksi raporttiin tulee liittää ennen-jälkeen valokuvat riskipuiden poiston käsittelyalueista.

Perustelut

Rataosalla 1203 liikennepaikkojen Turku-Toijala välille Pöytyän seudulle ratakilometrille 229+100 radan suoja-alueella on liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikka. Radan suoja-alueelta joudutaan katkaisemaan kolopuiden, suojapuuston sekä hyppypuiden latvat, sillä kaatuessaan ne aiheuttaisivat riskin rataturvallisuudelle. Lisääntymis- ja levähdyspaikan puiden käsittely vaatii luonnonsuojelulain mukaisen poikkeusluvan.

Hakemus täyttää luonnonsuojelulaissa määritellyt poikkeusluvan myöntämisen perusteet ja poikkeuslupa voidaan myöntää yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Ratalain 37 § mukaan rautatien suoja-alue ulottuu 30 metrin etäisyydelle radan raiteen tai, jos raiteita on useampia, uloimman raiteen keskilinjasta, jollei suoja-aluetta ratasuunnitelmassa erityisestä syystä supisteta tai laajenneta enintään 50 metriseksi. Väylävirastolla on tie- ja rautatieliikenteen turvallisuuden sitä vaatiessa oikeus poistaa suoja-alueelta kasvillisuutta tai rajoittaa kasvillisuuden korkeutta. Ottaen huomioon kyseisten puiden muodostaman ilmeisen kaatumisriskin, on niiden latvojen katkaiseminen välttämätöntä rataturvallisuuden varmistamiseksi.

Vaikutus suotuisaan suojelutasoon

Poikkeusta lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittämiseen ja heikentämiseen ei voida myöntää, jos sillä on millä tahansa tasolla haitallinen vaikutus lajin suojelun tasoon tai suotuisan suojelun tason saavuttamiseen. Eliölajin suojelutaso on suotuisa, kun laji pystyy pitkällä aikavälillä säilymään elinvoimaisena luontaisissa elinympäristöissään eikä sen luontainen levinneisyysalue supistu. Suotuisaa suojelutasoa tarkastellaan paikallisella, alueellisella ja valtakunnallisella tasolla.

Toimenpiteet koskevat radan suoja-alueen riskipuiden latvojen katkaisua liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikalla ja riskipuiden kaatoa lajin elinpiirillä. Osa radan varren puustosta säilyy ilman toimenpiteitä radan molemmin puolin. Ydinreviirin kolopuiden ja niiden suojapuiden latvojen katkaisu heikentää lisääntymis- ja levähdyspaikkaa, mutta kolot säilyvät oksien ja suojapuuston suojaamina. Puustoinen kulkuyhteys radan yli säilyy nykyisen levyisenä, mutta heikkenee liitomatkan pidentyessä hyppypuiden latvojen katkaisun myötä. Riskipuiden kaato poistaa pienen osan junaradan läheisyydessä sijaitsevasta liito-oravalle soveltuvasta metsästä. Hakija veloitetaan asentamaan liito-oravan pönttöjä, joilla luodaan alueelle lajille uusia potentiaalisia lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. ELY-keskuksen arvion mukaan edellä mainituista vaikutuksista huolimatta poikkeusluvan mukaiset toimenpiteet eivät aiheuta haittaa liito-oravan suotuisan suojelutason säilymiselle tai sen saavuttamiselle paikallisella, alueellisella ja valtakunnallisella tasolla.

Päätöksen ehtojen mukaisesti puiden latvomiset ja katkaisemiset tehdään lisääntymiskauden ulkopuolella, joten toimenpiteiden ei arvioida aiheuttavan lajille häirintää.

Muun tyydyttävän ratkaisun puuttuminen

Rataturvallisuustilanteen ratkaisemiseksi ei ole osoitettavissa muuta tyydyttävää ratkaisua kuin liito-oravalle tunnistettujen tärkeiden puiden katkaisu sekä muiden riskipuiden kaato. Kolo- ja hyppypuiden latvojen katkaiseminen on paras käytettävissä oleva ratkaisu, jolloin pesäkolot ja hyppypuut säilyvät edelleen liito-oravan käytettävissä.

Päätöksen voimaantulo

Luvamukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä päätöksen saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan jälkeen.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 2 §, 78 §, 83 §, 121 §

Luontodirektiivi (92/43/ETY) 16 (1) artikla

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

5.12.2025

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Marjo Perkonoja ja ratkaissut yksikön päällikkö Olli Mattila.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

Ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi
Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi
Pöytyän kunta kunta@poytya.fi
SLL Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri varsinais-suomi@sll.fi
Lounais-Suomen poliisilaitos kirjaamo.lounais-suomi@poliisi.fi
Tapiola Varsinais-Suomi—Satakunnan ry. info@tapiolary.com
Turun Lintutieteellinen Yhdistys (TLY) suojelu@tly.fi

Suoritemaksu 316 €

Tämä asiakirja VARELY/4129/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/4129/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Perkonoja Marjo 05.12.2025 10:30

Ratkaisija Mattila Olli 05.12.2025 12:11

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Turun hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Turun hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Turun hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku

Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2-4, 20101 Turku

Puhelin: 029 56 42410

Telefax: 029 56 42414

Sähköposti: turku.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.